

Fylling tíðarinnar

»Men tá ið fylling tíðarinnar kom, sendi Gud son sín, foddan av kvinnu, foddan undir lóg.«
(Gal. 4,4)

Adventstíðin er komin væl áleiðis, og vit fara nú í jólafrí. Sunnudagurin var hin fjórði í røðini, og jólini koma sum eitt vikuskifti. Sum altíð fevnir jólafríðin um ársskiftið. Eitt gamalt ár fer, og í durunum stendur eitt nýtt. 20 öldin er næstan runnin, og við spenn- ingi verður hugt inn í 21. öld.

Vit fara í jólafríð í 2. ártús- undi, og tá vit eftir nýggjjar aftur fara til verka, ja, tá er triðja ártúsund byrjað.

Nógv er gjørt burtúr hesum ársskiftinum, og fólk hava fyr- reikað seg væl. Ymiskar hugs- jónir, krøv og áhugi. Tað er nakað serstakt at uppliva eitt túsundarárs skifti, og eyðvitað er, at fá ættarlið fáa henda mögu- leikan.

Hjá teim flestu er tað so, at ársskiftið kemur at líkjast und- anfarnu. Nýggjársveitslan ver- ur kanska nakað størri og dyr- ari, - men eisini hesa gleði lekir tíðin. Tá vit 3. januar koma aftur í skúla, fer ivaleyst alt at líkjast sær sjálvum. Tím- arnir í stóðfrøði og latínskum máli telja við sama lag 45 min. Og tíðin fer at ganga líkaso skjótt ella seint, alt eftir hvussu væl vit eru uppløgd. Læru- greinarnar líkjast sær sjálvum, og vit hava torført við at fáa eyga á nakra broyting. Sjálv- andi, um nú teldurnar breyna saman, ja so verða vit eftir eini løtu sett um ikki túsund ár so eina öld aftur í tíðina.

Í hesum áhugaverða árs- skiftinum kundu vit hugleitt eitt sindur um, hvat tíðin í roynd og veru er. Bæði heims- spekingar, guðfrøðingar, rit- høvundar og so mong onnur hava grundað yvir henda spurning: Hvat er tíðin og hvussu sær hon út.

Á hesum sinni valdi eg at fara fram við gørdunum og nevna Barnabókaklubban hjá Føroya Lærarafelag. Í 1987 kom út bókin við einum nútíð- arævintýri: »Hvar man tíðin búgva«. Tað er Björg Matras Jensen, ið føroyskar úr týskum máli: »Who die Zeit wohnt«.

Bókin er um litlu Karin, ið setti fær fyrri at finna útav, hvar tíðin býr. Hon gjørdi ta sann- roynd, at hvørki foreldur ella systkin høvdu stundir at fáast við hana. Tað gjørdi ikki stød- una betri, tá mamman eyk- nevndi tíðina »eitt skrímlig«, ið ikki kann teknast ella festast á blað.

»Karin fór gjøgnum køkin út í gangin. Eingin sá hana. Hon lat seg í og fór út. Tann stóra lýsandi klokkan í torinum var tiggju minuttir í hálvum seks. »Har man tíðin búgva«, teskaði Karin og gjørdi av at fara at leita.

Karin gekk yvir til tornið og tók varisliga í hurðina. Fjálturn var á henni, men hon mentist spakuliga og vandist við tað

óunnliga myrkið. Her í hesum torni búið tíðin, sum var eitt skrímlig. Okkurt ljóð hoyrdist, og hon hvakk við. Og mitt í øllum slerdi okkum hálvum seks. Torníð skalv, tá hitt stóra urverkið fór at sláa.

Uppi á einum svala oman fyrri klokkuverkið, sást ein litil, fittur, gamal maður. Hin gamli maðurin fór oman trappurnar, og Karin dittaði sær at spyrja:

»Býr tíðin her hjá tær gamli maður? Ansar tú eftir henni? Tú ert ikki fittur við menn- iskjunni, gamli maður. Tú gevur teimum ov litla tíð, so tey hava ikki tíð at fáast við børnini. Børnini eru so einsamøll, og alt er so dapurt.«

Karin greiddi nú hinum gamla manninum frá, at hon var troyst av at hoyra svarið: »Eg havi ikki tíð«. Tá eingin hevði tíð at fáast við hana, var hon farin at leita eftir tíðini. Beiggin hevði sagt henni at tíðini búið í urinum hjá pápa- num. Tað tók hon sundur, men fann ikki tíðina. Dagin eftir tók hon hina stóru stovuklokkuna við geykinum sundur, men heldur ikki har var tíðin. Og nú

loksins var hon komin inn í tað stóra tornið, og hesaferð væntaði hon, at tað fór at heppnast.

Í øllum prátinum spurdi Karin so í hessini: »Hvat ger tíðin allan dagin, gamli maður?« »Tíðin má allan dagin syrgja fyrri, at hjólini í øllum klokku- num mala«, flenti tann litli, gamli maðurin, at tey snara og renna, so menneskjuni eisini snara og renna.«

Eftir drúgt prátt aftur og fram skylti Karin, at tíðin sum so ongastaðni búið. Hon skilti eisini, at tað bar til at nýta tíð- ina og skapa nakað virðismikið og leggja verk úr hondum.

Hin gamli maðurin og Karin settu seg á ein kubba, og gjøgnum eitt litlú vindeyga sá Karin allan býin. »Alt ber til. Hygg, alt hatta hava menn- iskjunni gjørt; tey bygdu hús, bygdu gøtur og allan býin, tey funnu uppá ljós, bilar skip - alt. Tíð skuldi til. Tey nýttu tíðina, tíðin hjálpir menneskjum, hóast hon ofta er girig.«

Fara vit nú frá barnasøguni inn í kristna prædikuheimin, kunnu vit byrja við byrjanini. Hin fjórða dagin í skapan

heimsins setti Gud hini stóru ljósinu á himmalhvalvíð. Sólin ber ljósan dag, og mánin lýsir upp á myrkari nátt. Hesi bæði ljósinu áseta hátíðir, dagar og ár.

Mong stød í skriftini vísa á, at tíðin alt frá upphavi hevur havt eina guðgíva ætlan. Sum so er tíðin eitt flótandi hugtak, - hon er ein karmur, ið fevnir um eitt innihald. Tíðin er sum so ikki mál í sjálvum sær, men er eitt tól, ið skipar skiftið vøku og søvn, arbeiði og hvíld.

Tíðin er karmur um Guds egnu opinbering av sær sjálv- um. Hin ævigi Gud, ið sjálvur er uttan fyrri tíðina, sum verður ásett og skipað av sól og mána, kemur til jarðar í fylling tíðar- innar.

Áhugavert er at síggja, at Gud, ið er ævigur frá upphavi og hvørs ár ongan enda fáa, kemur til jarðar. Gud kom við føðing sonar síns inn í ta jarð- isku tíðina og gjørdist sum ein av okkum. Tann ljósskipan, sum í fleiri hundráð ár hevði stýrt skiftinum millum ljós og myrkur, kom í fylling tíðarinn- ar at áseta arbeidskrá og verk-

ætlan frelsarans.

Fylling tíðarinnar er føðing Jesu Krist, tá Gud gav heimi- num einborna son sín sum frelsara. Gud fór nú til verka á annan hátt, og hann metti tíð- ina fullbornað. »Eftir at Gud í forðum mangar ferðir og á mangan hátt hevði talað til fedrarnar gjøgnum profetarnar, hevur hann við endan á hesum døgum talað til okkara gjøg- num sonin, sum hann setti til arvinga til allar lutir, og sum hann eisini hevur gjørt heiminn við«. (Hebr. 1,1-2)

Tíðin sum inniheld eitur Jesus Kristus. Hann er sjálv tíðin, lívsins sanna hoga inni- hald. Frá upphavi var hann í faðirsins dyrd, og ríki hansara er um ævir grundfest. Eina- staðni ímillum upphav heims- ins og endaleysa ævinleikan búleikast menniskjan á jørðini. Meðan vit eru uppi á døgum telja sólin og mánin várar dag- ar.

Inn í ta jarðisku tíðina foddid ein ung jødisk kvinna Guðs einborna son. Føðing frelsarans er fylling tíðarinnar. Jesus Kristus sum tíðarinnar fullborni sonur gevur ævigt lív til teirra, ið ákalla navn hans- ara. Tað er staðfest nú í 2000 ár, og vit kenna í trúnni hitt æviga lívið í Jesu Kristi.

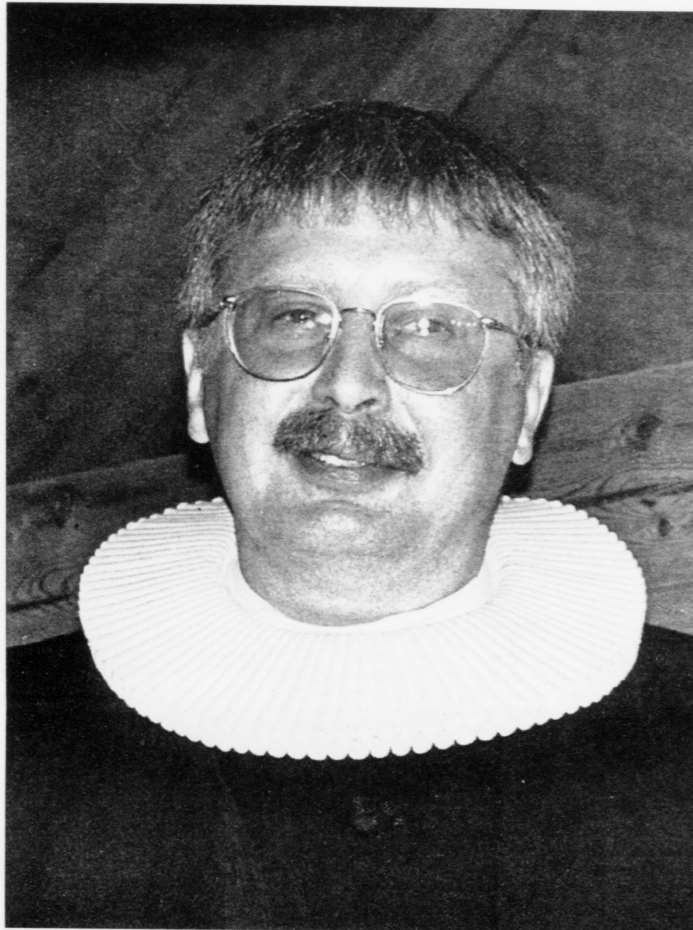
Tá tosað verður um ævigt lív, fata vit oftast hugtakið sum eitt tíðarskeið, ið ongantíð endar. Tað æviga lívið varir um ævir, - tað hevur altíð verið, er og verður.

Við hesum nema vit ein ann- an sannleika. Tað æviga lívið er meira enn eitt óendaligt tíðarskeið. Tað æviga lívið er eitt innihald, og innihaldið er kunneikin um Gud og sonin Jesus. Tað er júst innihaldið, ið ger taluna um tað æviga lívið ríka og dyrbæra.

Soleiðis sæð varpar hitt æv- iga lívið eina vónrika glamu inn yvir jørðina. Vit hava fingið eina vón, og henda vónin er lívgjandi og stímbrandi. Vit fáa í trúnni á Kristus mót uppá lívið, verða uggaði í deydans tíma. Vit syrgja ikki eins og í vónloysi, men eiga friðin, ið er størri enn bæði lív og deyði.

Daprari er myndin av lívi- num uttan Kristus. Í Jólalabod 1946 lesa vit áhugaverða grein undir heitinum »heidin og kristin jól«. Har sigur ein írsk- ur víkingur um mannalívið: »Her sita vit í hollini við lang- eldin og tey vælbynu borðini. Inn gjøgnum gluggan í øðrum hallargavlinum flygur ein litil fuglur og út aftur ígjøgnum hollina hevur hann ljósið og hitan, men hann kemur frá myrkrinum, og hann fer aftur í myrkið og kuldan. So er lív manna«.

Kristnín syngur saman við Pætur lovsangin, at vit vegna uppreisn Jesu Krist eru end- urfódd til eina livandi vón. Vit eiga friðin í ævigum lívi. Og í hesum friði ynskja vit hvørjum øðrum: Gleðilig jól!

Í jólaprædiku síni staðfestir Jógvan Fríðriksson, prestur, at tíðin sum innihald er Jesus Kristus